

Christ

THE MYSTERY OF GOD

**God's Message of
Forgiveness & Reconciliation**

Randolph Dunn

Almasiihu - Sirri Allah

Ko Randolph Dunn winndi

Faandaare 1.

Ñalngu cakkitiingu tagoore nde no winndiraa e Fudfoode 1:26-27 ko “Ndeen Alla wiyi, “Njaben neddo e natal men, e nanndi e men, yoo be laamo lidfi maayo e colli asamaan, e dow jawdi, e dow leydi fof, e dow tagooje gonde e leydi fof.” So duum bennii, Alla tagi neddo e natal mum, e natal Alla o tagi dum gorko e debbo.”

Miijo mooftudo oo:Ndee tagoore ina seerti e tagooje makko keddiide dee fof no neddo tagiraa e nanndi Alla, e natal mum. Neddo wonaa koppi Alla tigi-rigi. Neddo tagaa ko e banndu e yiyam tawi Alla ko ruuhu. Joofnirde Miijo.

Alla wacfi Aadama e Hawaa hakkunde heddiibe tagoore mum ngam laamaade e jogaade njiimaandi e dow mum. O wii Aadama yoo gollu, o toppitoo dum. “Alla Joomiraacfo yamiri necfcfo oo: “Acfa waawi nyaamde lekki fof e nder jarne hee, kono woto nyaam e lekki ganndal moyyere e bonannde, sabu so a nyaamii cfum, a maayat” (Genesis 2:16-17).

Ngewtugo:Alla rokkii neddo mbaawka subaade.

Ibliis yetti mbaadi mboddi ngam jarribaade Hawaa. “Nde debbo oo yi'i bibbe lekki kii ina moyyi e ñaamde, ina weli gite, ina weli hebde hakkille, o yetti heen, o ñaami, o rokki gorko makko gondo e makko oo, o ñaami.” (Ferno 3:6).

Gorko oo hecfii fenaande Seycfaane su6aade yidde e dow dooftaare noon o woppi wonde necfcfo peewcfo e 6eydude jokkondiral 6urngal yoocfde e Alla, tagcfo makko.

Kono dooftaare ina jogii batte kadi, e nder won e ngonkaaji, bakkaat ina waawi tawaaka haa ñaawoore nde neddo fotndi e Alla. E nder duum, batte mum ko doon e doon. Be ittiraa aljanna, be naati leydi golle e mette. Alla wi'i mboodi ndii: “Ndeke a wafii dum, a hudii dow jawdi fuu e daabaaji ladde fuu, a don yabboo dow reedu ma, a don nyaama yiyam balde nguurndam ma fuu, mi wadan gaño hakkunde ma bee debbo, hakkunde bibbe ma bee bibbe maako, o fi'an hoore ma, a fi'an hoore ma.

Kono Alla ina joginoo feere ngam artirde necfcfo e ngonka mum e jokkondiral mum e MUM.

Ngewtugo:E oo bakkaat, Aadama e Hawaa fof ceertii e Alla, ina njidi hawrude e makko. Ngoldoo nanondiral ina dabbi sadak timmudo ngam bakkaat mabbe dooftaare. Ndeen sadak

timmuɗo ina wayi no ko firo Alla wontude nedɗo ngam wonde sadak njuumri ngam bakkaat mabbe e wodbe fof garoobe.

Nuuhu “Ngam goondinki Nuuhu, nde o jeertinaa dow ko yi'aaka tawo, o mahi laana ngam hisnugo saaro'en maako, ngam goondinki maako o kiita duniyaaru, o laatake ronooɓe goongaaku ngu don wara bee goondinki.” (Ibraniyankoobe 11:7).

Alla haalani Nuuhu ko foti wacɗe ngam hisnude yimɓe peewɓe e halkaare e ilam gurɗam arde. Sikke alaa deen jamirooje peeñii ko e ko heewi kono ina laabti no feewi. Nuuhu ina waawi naamnaade hay no laana ndiwoowa ka lekki ngootiri tan foti juutde, yaajde e toowde, tawa ina waɗi fedeendu e damal gootal tan, waawi hisnude mo e besngu makko. Kono o fuddii mahde doon e doon omo jeertina wodbe batte nguurndam mabbe murtuɗam e bakkaat. Caggal nde laana kaa gasi, Nuuhu e galle mum naati e laana ka, Alla waɗi daabaaji fofooji henndu naatde e laana ka. Caggal nde Alla udditi damal, o udditi bulli luggidɗi e bulli asamaan ngam ilam leydi ndii. Caggal balde e lebbi, ndiyam ɗam ustii. Ndeen Nuuhu e besngu mum e daabaaji njalti laana ka.

Doon e doon Nuuhu mahi hirsirde, sakkiti sadak, rewi Alla.

Miiɗo mooftuɗo oo: E nder tonngoode jeegom tan e nder deftere adande nde e nder deftere nde en njiyii ngonkaaji tati ɗo yimɓe 6ee 6eydii 6eydude jamirooje Alla, lomtiniri cfe e yiddeji maɓɓe; gooto dooftaaki sabu ina weltina gite e huunde yidnde wadde be hakkillaaji, gooto dooftaaki e sakkude sadak, gollal dewal, ngal weltinaani Alla e fedde wootere dooftaaki no miiɗooji e anniyaaji hakkillaaji mabbe bondi ko juuti. Alla ina mettini e kala sahaa, ina ñaawa golle mabbe e dow tolno makko, e dow konngol makko. Alla peewal, tagɗo maɓɓe, tabitini batte cfe o miiɗii ina poti e golle maɓɓe. Joofnirde Miiɗo.

Naamne

1. Bakkaat ina wada so nedɗo jabii yiddeji mabbe bondi?
Goonga ___ Fenaande ___
2. Haala Alla ka Kayin “so a wadii ko moyyi” ina addana en sikke wonde Kayin ina anndi ko Alla woni sifaa(ji) sadak mo Alla yidi.
Goonga ___ Fenaande ___
3. Goongɗinal Nuuhu e Alla hollitaama e golle mum.
Goonga ___ Fenaande ___
4. Alla acci yimbe be njogaaki ganndal makko yo...
 - a. ___ Jogaade hakkille bondo
 - b. ___ Heewde bonannde

- c. ___ Woto ngon fenaande, jom njurum, mawnikiniido
 - d. ___ Wontude jom hoolaare, jom bernde, jom yurmeende
 - e. ___ Ko limtaa dow koo fof
5. Yimbe jamaanu Nuuhu fof mbadii subaade jokkude nguurndam bondam.
Goonga ___ Fenaande ___

Faandaare 2.

Fodoore Alla.

Tera rimi Ibrahiima. Caggal nde Ibraahiima mawni, Alla fodani Ibraahiima. "Jawmiraawo wi'i Ibrahiima: 'Accu lesdi ma, lenyol ma, e saare baaba ma, yah haa lesdi ndi mi hollata ma. Mi waddan ma lenyol mawngol, mi barkidina ma, mi mawnin innde ma, a laatoto barka. Mi barkidinan barkidinoobe ma, kala mo hudi ma, mi hudan ma bee yimbe fuu 12:1-3) Alla wayliri innde Ibrahiima nde o wadti dum Ibraahiima nde o fotnoo aadi mum e makko. Ndeen, Ibraahiima yalti galle mum, yehi Kanaan.

Miijo mooftudo oo: "Ko e goondinki o hodi nder leydi fodoore bana kodo haa lesdi janandi, o joodi nder laynde bana Isiyaaku e Yaakubu, ronoobe fodoore woore, ngam o donno daminii berniwol ngol Allah mahi ngol, ngol mahi ngol." (Ibrani'en 11:9-10) Ina foti laabde wonde fodoore Alla nde o fodani Ibrahiima ndee ko wonande yimbe fof wonaa wonande leñol gootol nde tawnoo ko ina wona duubi 400 ko adii nde Isra'iila wontata leñol. **Joofnirde Miijo.**

Caggal mum, nde Ishaaga mawni, Alla yamiri Ibrahiima yo o sakku Ishaaga ngam sadak buubfo. Dum wonnoo ko jarribo goondinal Ibrahiima. Ibraahiima miijii wonde nde tawnoo Alla rokkii mo Ishaq nde wonnoo ko Guri waawde 6amtaade 6icfcfo gorko, ndeen noon omo waawi wartinde Ishaaga e maayde ngam timminde fodoore makko.

Hol ko woni maantinde e ndee jokkondiral hakkunde Alla e Ibraahiima? Ko adii fof, Alla ina dabbi dooftaare goondinnde. E nder gooncfinal Ibraahiima fodoore Alla nde o rokki nefcfo laawol ngam 6eydude 6amtaare e makko fucfcii, ko 6amtaare sirlu Alla. Dum anndataako haa duubi baawo nde Yeesu Nasaratu, bee nuddinki dwtanaago timmudum, hokki hoore maako bana sadaka ngam hakkeji yimbe. Ko e Isiyaaku, 6icfcfo fodoore, wonaa Ismaa'il 6icfcfo makko gadano, alkawal ngal jokkirta no lisaa woniri iwdi Isiyaaku e nder Daawuuda.

Ko fodoore Alla wonde maa leyyi aduna dii fof barke e nder Ibrahiima. Ko dum wadi, alaa fof no aadee dañirta nanondiral. Ko fodoore e haala jikku, goondinal, e dooftaare lisaa, Almasiihu, konngol mum, nulal jokkere endam. Fotaani haawnaade no feewi nde Alla barkinirta goondinbe e dooftotoodo, ina ronka dooftaare murtunde.

Sabu cadeele hakkunde duroobe Ibraahiima e Luutu, biɗɗo mawniiko, Ibraahiima acci Luutu suba leydi mum, Ibraahiima yetta nokku godɗo. Luutu suba nokkuure burnde woodugo haa sera berniwol Sodoma. “Joomiraado wi’i: “Sabu wullaango Sodoma e Gomorra ina mawni, kadi bakkaat mabbe ina mawni no feewi, mido jippoo jooni, mi yeewa so tawii be mbaadi no wullaango ngo ngari e am nii, so wonaa duum, mi annda” (Genesis 18:20-21).

Ko adii nde Alla neldata maleykaaji ngam halkude Sodoma, o hollitii peeje makko e Ibrahiima mo ñaagii Alla yoo hisnu Sodoma sabu yim6e peew6e hocf6e toon. Kono ko seeda tan wonnoo. Nii woni, maleykaaji Alla e mbaadi yimbe peeñii kikiide ina naata wuro Sodom. Nde Luutu yi’i hobbe bee, o wiya be naata galle makko e les ndeenka makko.

Alla noddii Ibrahiima nde o woni Ur, leydi Kalde, o yaha leydi woɗɗundi. O alaa ɗo o noddirta galle; fodoore tan wonde iwdi makko maa ñalnde heen jogo galle. Iwdi Ibrahiima maa won maccube Misranaabe haa jooni. Alla danndi 6ii66e Israaiilaen e maccungaagu he rewruude e Muusaa mbele ina njaha to leydi ndonu ma66e, leydi ndi Ibrahiima hirnoo.

Jahdu 6i66e Isra’iila haa lesdi ndi woɗɗo, hono Misra, fuɗɗo ko e golle burɗe hulde cfe 6i66e Yaakuuba mbacfi e 6icɗo gorko biyeteedo Yuusuf, nde 6e njeeyti mo e fedde Ismaa’iil’en, iwdi 6icɗo Ismaa’il 6icɗo Ibrahiima gadano. Be njeeyi mo bana maccuɗo, nden be foodi Yaakubu ngam be nuɗɗina Yusufu wari daaba ladde. Yuusuf woni goonɗindo Alla, Alla huutorii mo e nder peeje mum ngam tafde leñol baawngol ummoraade e iwdi Ibrahiima. Ndee leñol maa waɗtu caggal duubi maccungaagu e nder leñol rewoowo laambe be neddo wadi, wonaa Alla Joom baawde.

Miijo mooftudo oo: Mbele yim6e wiya ko 6e leñol Alla ina nja6a mo huutoraade 6e no Yuusuf nii? Joofnirde Miijo.

Caggal duubi teemedde nay e nder leydi Misra, Muusaa jibinaa. Firawna yamiri yoo sukaabe Ibraniyankoobe fof mbare. “Ko e goonɗinal jibnaabe Muusaa cuudi mo lebbi tati caggal jibineede makko, sabu be nji’i o wonaa biɗɗo gorko, be kulaani yamiroore laamɗo.” (Ibraniyankoobe 11:23).

Muusaa tawaa ko bii Firawna debbo yurminii dum. Debbo Muusaa noddii daada mum, “Biɗɗo Firawna wi’i mo: “Yettu biɗɗo oo, buubna dum ngam am, mi yoban ma.” Ndeen, debbo oo yetti cukalel ngel, o ñammuni ngel, nde ngel mawni, o nawti ngel to biɗɗo Firawna debbo, ngel inniri ngel Muusaa, o wiya ngel: “Miin yaltini ngel e nder ndiyam” (Kuugal 2:9-10).

E waktu mo haani, yumma Muusaa nawi Muusaa to bii Firaawna debbo o. “Muusaa janngiino e hakkillaaji Misranaabe fof, omo jogii doole e haala e golle. Nde Muusaa hebi duubi capande tati, o felliti yillaade banndiraabe makko Isra’iila’en, o yi’i gooto e mabbe ina tooña Misranaabe, o yahi o fadi mo, o warti mo, o faami dum, o faami wonde be ngoni ko e leñol makko kay.” (Kuude Nelaabe 7:22-25).

“Ngam nuddinki Muusaa, nde o mawni, o sali anndineego bii bidfo Firawna debbo, o subu o donno yama mo bee yimbe Allah, o donno naftira bee welwelo bakkaat wakkati sedfa Misira, hulaani tikkere laamdo oo, muñani dum, sabu yi’de mo yi’ataake oo.”(Ibraniŋkoobe 11:24-27).

Miijo mooftudo oo:Caggal nde o jannginaa e laabi Misiranaa6e fof fotde duu6i capande nay, Alla jannginii Muusaa duu6i cappanŋi gofcfi ko adii nde o noddata mo ngam ardude e 6i66e Ibrahiima e maccungaagu haa e leydi fodanoondi Ibrahiima e Ishaaga e Yaakuuba gila ko booyi. Joofnirde Miijo.

Sabu beedoo jiyaabe booybe waasde hoolaade e dooftaade, wadii duubi capande tati hade mabbe heblude dooftaade e dabbude leydi mabbe fodaandi ndii. Hay so tawii ndii leydi rokkaama e moyyere Alla be poti ko habde e aŋbe Alla ngam hodde heen.

Miijo mooftudo oo:Hannde aadee woni ko e les njiimaandi bakkaat. E moyyere Alla (dokkal 6icfco mum) en mbaawi rimcfde e maccungaagu bakkaat e 6i66e Almasiihu. Ina haani jokkude dooftaare e nuundal ngam yettaade Asamaan, leydi men fodaandi, tawa eden kaba e aŋbe Alla sahaa kala. Joofnirde Miijo.

Miijo mooftudo oo:“Mi sikkaano” ina waawi addude buubri. So wonaa accude Alla ina ardo laabi men. Joofnirde Miijo.

Muusaa, e kulol ngol o wadi e golle makko de o wadi, o dogi o woppi Firawna, o yahi to leydi Madiyan. O lesdini hoore makko, o woni gaynaako duubi capande tati, caggal duum Alla hebliima ngam hisnude iwdi Ibrahiima, Ishaq e Yaakuuba e maccungaagu banndu, maande maccungaagu men e bakkaat. Alla rokkii Firaawna e Misiranaajo fartanŋeeji sappo ngam subaade dooftaare dow halkaare. Firawna feeñii ina anndi doole Alla kono kala nde o dañi fartanŋe, ina weebi e makko salaade. Caggal maayde afo makko, o wii Isra’iila’en yo njaltu. Kono o wayli miijo makko, o rewi e mabbe ngam artirde be e maccungaagu.

Ko e maayo wodeewo, Israayiilnaabe poti subaade dooftaade Alla walla hootde e maccungaagu. Ko doon kadi Firawna e konu mum mbaadi e ndiyam maayo ngoo. Leñol kesol, rimdingol e maccungaagu, ummii bannge godfo oo.

Miijo mooftudo oo:To maayo wodeewo Firawna miijii o waawataa ardaade konu makko e nder maayo no Muusaa ardinoonii. Duum kadi ina nanndi e dogdu men e bakkaat. E leggal bardugal Almasiihu, en poti wacfdde feere so en njicfii wirnude joom men bakkodincfo e nder ndiyam lootgol ngam ummitaade no tagoore hesere. Pol wi’i nder Roma’en 6:3-7 "Walla on anndaa enen fuu, en lootaama nder Almasiihu, en lootaama nder maayde maako? Ngam maajum, en don wirna bee maako nder lootugo nder maayde, ngam bana Almasiihu ummitinaama diga maayde bee tedduŋgal Baaba maako, enen boo en nguurda ngeedam kesum nder maako e nder ummital makko, sabu en nganndii wonde nedfaagu men booyngu nguu leggal bardugal,

mbele banndu bakkaat ina waasa, mbele en natta wonde maccube bakkaat- sabu kala maaydo, woppitaama e bakkaat.” Joofnirde Miijo.

Isra'iila'en naataani Kanaana, leydi fodoore mabbe, doon e doon nde goondinal mabbe njakkiraa. Be njabaani haala Yosuwe e Kaleb hoolaare Alla. Ndeen noon, Isra'iila'en ina njillondiri e nder ladde, sara leydi fodaandi ndii, fotde duubi capande tati, be meedaa naatde e leydi fodaandi ndii. Ko nde worbe burbe capande didi bee fof maayi (so wonaa Yosuwe e Kaleb) be mbaawi naatde e leydi fodaandi ndii. Alla hadii Muusaa naatde walla ardude e Israaiilaen haa Kanaan. Ko wonaa cfuum, ko Yosuwe, balloowo Muusaa googcfincfo, cu6aa ngam ardaade 6e. Nde be ngoongdini Alla, be dooftii mo, be njabaa naatde leydi mabbe fodaandi ndii.

Miijo mooftudo oo:Nde en njillotoo doo e dow leydi, eden poti kadi dooftaade Alla e nuundal ngam waawde jokkondirde e waawde naatde e leydi men fodoore Asamaan. Hol no foti hono Firawna cikkatnoo ina waawi jokkude e yahdu mum tawa Alla alaa? Joofnirde Miijo.

Alla wadii kaayefiiji barkeeji keewdi e dow Isra'iila'en, burdo teenjude oo, ardii ujunnaaje ujunnaaje jiyaabe feewde leydi ndi fodani Ibraahiima duubi ko adii duum.

Lebbi tati baawo be ngurti Misra e ko yotti duubi teemedde nayi baawo fodoore Allah bee Ibrahiima, Isra'iila'en joodi haa Sinayi. Ko doo Alla feeñi, rokki Muusaa jamirooje mum. “Joomiraado wi'i Muusaa: “Ngaree haa am dow hooseere, joodo doo, mi hokka ma alluuje kaaye, de mbinndumi sariyaaji e jamirooje ngam jannginde be” (Kuude 24:12). En mbiyat cfe jamirooje sappo e cfe limtaa les.

- *“Taa njogo labbi feere bana am.*
- *“Taa wadan hoore ma sanamuuji bana ko woni dow asama, dow lesdi les, malla nder ndiyam les, taa sujjana di, taa rewa di, ngam min, Jawmiraawo, Allah ma, mi Allah kaawniidum, mi don yama bikkoy ngam hakkeeji baabiraabe haa bibbe am, haa bibbe am be don mari haaje yid am, dooftodee jamirooje am.:*
- *“Taa huuwtini innde Jawmiraawo Allah ma, ngam Jawmiraawo wadataa aybe mo huuwi innde maako.*
- *“Ciftor nyalnde siwtaare, cenidaa nde. Balde jeego'o, a huuwa, a huuwa kuude ma fuu, ammaa nyalde jeedidabere, nyalnde siwtare ngam Jawmiraawo Allah ma, taa kuugal man, an, biyngel ma gorko, maccudo ma debbo, maccudo ma, maccudo ma, maccudo ma, maccudo maako, malla bidde jeego'o nder maako Leydi e maayo e ko woni e majji fof, kono o fooftii ñalnde jeedidabere ndee, ko dum wadi Joomiraawo barkinii ñalawma fooftere, o cenii dum.*
- *“Teddin baaba ma e daada ma, ngam a juuta nder lesdi ndi Jawmiraawo, Allah ma hokkata ma.*
- *“A warataa neddo.*

- *“Taa jeenu.*
- *“Taa wujju.*
- *“Taa seedantaako fenaande dow kodo ma.*
- *“Taa yidno suudu kodo maa, taa yidno debbo kodo maa, maa maccudo maako, nagge maako, maako puccu maako, maako ko jeyi maako fuu.” (Kuugal 20:3-17).*

Miijo mooftudo oo:dow “Aadi” .:

Janngu jamirooje dee kadi, tesko-daa ko sariyaaji, kuule, doosde, gede badaade, e gede badaade. Mbele a tawii haala yaafuya walla goondinal? KAY! Ndee alkawal wafiraa ko ngam addude neddo e Almasiihu, anndinde be bakkaat. Nde fotnoo lomtineede ko alkawal kesal yaafotoongal bonanndeeji.

Kono Alla yi’i aybeeji e yim6e 6ee, o wi’i: *“Wakkati ina ara, nde mi wacfata alkawal kesal e galle Isra’iila e galle Yahuuda, ngal nanndaani e alkawal ngal mi wacfi e maamiraabe ma66e, nde nanngi 6e e junngo ngam yaltinde 6e leydi Misra, sabu 6e ngoppaani googfcin6e, mi ja6i 6e Alkawal ngal mi wadan bee saare Isra’iila baawo wakkati man, mi don winda umrooje am nder hakkiilo mabbe, mi laatoto Allah mabbe, be laatoto lenyol am, walaa goddo janngina banndiraawo maako, ngam be annda burdudum ngam am siftortaake hakkeeji mabbe kadi.”* *“E noddude alkawal ngal 'kesal', o wadii alkawal gadanal ngal ko booyngal, ko booyaani e ko booyi majjata ko booyaani.” (Ibraniyankoobe 8:8-13).*

Nde Yeesu wari, o waajii haala tuubugo, haala mo'ere Allah e nuddinki, yidde, e jokkirgol. Kuulal makko ko *“wadde yidde nuldo mi oo, timminde golle mum.” (Yuuhanna 4:34).*

lisa udditi laawol ngam hebugo yaafuye hakkeeji bee yidde maako hokkugo yonki maako bana sadaka tan ngam hakkeeji MEN, haa kala nuddinbe mo, be *“dofti bee bernde mabbe fuu sifaa janngirde nde a hokkaama.” (Roomnaabe 6:17).*

“Amma Binndi din don holla dow duniyaaru fuu woni nder kasoo hakke, ngam ko fodani en, ngam nuddinki Yeesu Almasiihu, heban goondinbe. Ko adi goondinki man warata, en donno kabbaama bee goondinki, en donno kabba haa goondinki wanngi ngaree, en nattii wonde e les njiimaandi sariya.”(Galatiya’en 3:22-25).

“Onon, nde on maayi ngam aybeeji mon e ta'aare banndu mon, o wuurtini on bee maako, o yaafi on aybeeji mon fuu, o momti binndi di min donno yama min, di donno yama min, o itti di diga laawol, o fiyi di dow leggal bardugal.”(Koloosiyankoobe 2:13-14).

Yidde Alla e yurmeende mum rokki sadak yiyam timmudam e nder Biyiiko. Maayde Almasiihu darni *“alkawal kesal”,* hokkata yaafuye hakkeeji e ndimugo diga hakkeeji ngam kala dwtaniido noddaango tuubugo e dwtanaago. (Janngu Ibraniyankoobe 9:16-28).

“To on don tokka umroore laamiido nde wi'etee nder Binndi, 'Yid banndiraawo ma bana hoore maa', on don wada goonga. Ammaa to on dowtan, on don wada aybe, Tawreeta don yama on bana on don yama. Ngam kala tokki sariya fuu, ammaa o don yama haala woore, o don yama dum fuu warngo.' So tawii a jeenaaki, kono a warii, a wontii yattoowo sariya, Haaldu, mbaadee no sariya rokkata ndimaagu nii, sabu ñaawoore nde yurmeende mum alaa, ina hollitee kala mo yurmeende mum alaa e dow ñaawoore!”(Yaakuuba 2:8-13).

Joofnirde miijooji e “Aadi” .

Caggal nde Israayiil dadnda e maccungaagu Misra, hebi leydi ndi kosam e njuumri buubnata, Isra'iila laaminoo ko ñaawoobe be Alla subii. Kono Israaiilaen njidnoo ko nanndude e leyyi taariidi be dii fof. Be cali Alla, be njidi laamdo. Nii woni, Alla rokki be laamdo; Sawulu. O laamiima ko yimbe bee njidi – laamaade miijo – wonaa maccudo Alla dooftotoodo. Ko cfuum wacfi, Samuyila, e dow yamiroore Alla, Geydi Daawuuda laamcfo, 6urcfo dooftaade mo. Laabi keewdi, Daawuuda ina foti dogde e Sawulu sabu Sawulu ina doge mo no bondo gooto yidi warde mo nii. Kono, e nder cfuum fof, Daawuuda salii wacfde hay huunde e 6icfcfo Alla oo.

Caggal maayde Sawulu, Daawuuda laamii. Alla wiya e Daawuuda: “Mi tawii Daawuuda bii Yessa, ko neddo mo bernde am yidi, o wadan ko njidmi fof.” Ley bibbe oo Alla waddi haa Isra'iila kisnoowo lisa bana o fodi.” (Kuude Nelaabe 13:22-23).

Wadi sahaa gooto, yimbe Daawuuda ina ngondi e daabaaji gorko alduo no feewi, ina wiyee Nabal, nde be ngonnoo toon, be mbafti dum teddungal, be ndewi mo, be mbonnaani jawdi makko, be yettata hay huunde e jeyi makko. Caggal mum Daawuuda ina woni sara mum, yimbe mum ina ngondi e weelo, ina njidi ñaamde ko dum wadi Daawuuda dabbi ballal, kono Nabal, gorko jom njurum, ganndiraado jom njurum, salii dabbaande Daawuuda ndee e mbaadi tiidndi, ndi hormaaki. Daawuuda tikkani mo no feewi, anniyii warde mo, kono o tuubii, o acci Alla huutorii ñaawoore makko.

Kono wonaa huunde fof woniri Alla e nguurndam Daawuuda. O wonaano yahde hare e konu makko, o woni ko e galle. Ko doon o yi'i debbo jiddo, o yidi dum, o neldi dum ngam weltinde weltaare makko, o yatti alkawal dewgal makko - jinniji. Janngude o reedu e makko; Daawuuda yamiri warngo gorko makko ngam suudde bakkaat makko. Buri sembe? Oho! Ko weltini Alla? Kay! Daawuuda yidi weltaare banndu, o jabi jarribo ngo. O tampi no feewi sabu oo bakkaat. Kono nde o fotti e Natan, nulaado ummoraade e Alla, o jabi bonannde makko, o tuubi, o ñaagii yaafuya. Hay so o yaafaama, omo wondi e cadeele golle makko bakkaat.

Miijo mooftudo oo: Sikke alaa, jikku Daawuuda gondo e bernde mum, mette mum, e yidde yaafuya ngam waawde jokkondirde e Alla, ko dum addani Alla wiyde “mi tawii Daawuuda bii Yese, neddo mo bernde am yidi, baawdo wadde ko njidmi fof.” (Kuude Nelaabe 13:22). Joofnirde Miijo.

Miijo mooftudo oo: Ko dum woni ngonka neddo kala hannde. Enen fof en mbaadii bakkaat, eden njidi jogaade jikku moyyo e bakkaat men ngam moyyinde Alla. Joofnirde Miijo

Alla fodani Daawuuda wonde gooto e iwdi mum ina jogori joodaade e jappeere mum haa abada, ina siftora lisaa, Almasiihu, mo laamu mum joofataa. Ko Almasiihu woni mo; tawa alaa bakkaat, dooftii Alla haa laabi cer, o rokki nguurdam makko e dow yarlitaare ngam yaafnaade en, ko noon o timminiri fodoore Alla nde o fodani Daawuuda e Ibrahiima.

Alla haaliino e Aadama, Nuuhu, Ibraahiima, Ishaq e Yaakuuba no feewi e jamaanu mo heewbe mbiyata “duubi baabiraabe.” E nder sosngo leñol Isra’iila, Alla haaldii e Muusaa, e Yosuwe, caggal mum e ñaawoobe mabbe. Nde Samuyila woni ñaawoowo nde, yim6e 6ee 6uuccii ardungal Alla, 6e 6amti laamcfo. E nder laamu laambe, Alla hokki kongol mum e worbe be mbiyaten “annabaabe.” Annabo'en fuu hokki haala Allah haa 6i66e Isra'iila amma naa fuu hokki annabaaku dow Almasiihu garoowo. Duubi teemedde, ko buri annabaaku 50 don winndaa, bee annabo'en feere-feere, di fuu timmini nder Yeesu.

Annabaaku sedda e timminki maaji nder Alkawal Kesal limtaama les do.

Malaki 3:1 “Reento, mido nelda nulaado am, o feewna laawol yeeso am, doon e doon Jawmiraawo mo njid-don oo warat suudu mum, kanko woni nulaado alkawal mo njid-don. Reento, o warat!” Joomiraawo Konuuji Asamaan wi'i.”

Matiyo 2:1-2 “Caggal nde lisaa jibinaa to Baytilaama, leydi Yahuuda, e jamaanu laamdo Hirudus, anndube ummoriibe fudnaange ngari Urusaliima, naamndii: “Toy laamdo Yahuuda jibinaado oo woni? Min ngi'i hoodere maako haa fuunaange, min ngari sujidaago mo.”

Fuddoode 49:10 “Sawru laamu ittataa e Yahuuda, sawru laamiido ittataa hakkunde koyde mum, haa nde o yobata, leyyi dii dooftotoo mo.”

Luuka 3:23 haa 38 Iwdi lisaa ina rewindaa iwdi makko gila e Daawuuda haa e Aadama.

Yeremiya 23:5 “Ndaa, balde ina ngara, mi ummina Daawuuda biddo goondindo, o laama, o wada hakkille, o wada peewal e goongaaku nder lesdi.”

Matiyo 1:1 Ko dum seedantaagal nguurdam lisaa Almasiihu, bii Daawuda, bii Ibrahiima.

Esaaya 7:13-14 “O wi'i: “Nde non, onon lenyol Daawuda! Mbele ina famdi e maa ngam tampinde yimbe, haa tampinde Alla am kadi? Ndeen, Joomiraacfo oo e hoore mum maa hokku on maande. Ndaa, debbo jom suudu maa reedu, danya biddo gorko, o innde mo Emanuwel (maanaa Alla ina wondi e men).”

Matiyo 1:18 Jooni noon jibineede lisaa Almasiihu wadiri noon. Nde yumma makko Mariyam fotnoo rewde e Yuusuf, hade mabbe wuurdude, o yi'aama o reedu e Ruuhu Ceniido.

Luuka 1:31-33 Duubi teemedde baawo man, malaa'ikaajo Jibriil wi'i debbo Mariyam o heban bid'do gorko, o "innde mo Yeesu. O laatoto maw'do, o wi'etee Bii Toow'do. Joomiraawo Allah hokkan mo jappeere laamu baaba maako Daawuuda, o laamo dow saare Yaakuuba haa abada, walaa laamu maako haa abada."

Mika 5:2 "Kono an Baytilaama Efrata, a famdaani nder lenyol Yahuuda, e maada ummotoo ngam am, laamiido Isra'iila, mo ummotoo gila booyma, gila booyma."

Matiyo 2:1-6 "Baawo Yeesu danyaama haa Baytilaama nder lesdi Yahuuda, wakkati laamiido Hirudus... Laamiido Hirudus ...noddid maw'be liman'en e janginoobe Tawreeta yimbe fuu, o yami be to Almasiihu jibinaama."

Zakariya 9:9 "Seyo sanne, bid'do Siyon, wulla, bid'do Urusaliima, laamiido ma don wara haa ma, o goongaajo, o mari kisndam, o don lesdina, o donno joodi dow puccu, dow puccu puccu."

Matiyo 21:6-7 "Almubbe bee njahi, mbaadi no lisaa yamiri be nii, be ngaddi puccu nguu e puccu nguu, be boorni dum en comci mabbe, o joodii e dow majji."

Esaaya 53:5 "Kono o gaañii ngam aybeeji men, o gaañii ngam aybeeji men, jukkungo jam men woni dow makko, e gaañande makko en selli."

Matiyo 27:26 "Ndeen Pilaat yoppi be Barabas, ammaa o fiyi Yeesu, o hokki mo ngam be pi'a mo dow leggal bardugal."

Esaaya 53:7 "O tooñaama, o tampinaama, kono o udditaani hunduko makko, hono baali gondi e warde, no baali di deyyirta yeeso tayoo'be mum nii, o udditaani hunduko makko."

Matiyo 27:12-14 "Nde maw'be liman'en e maw'be don tuuma Yeesu, o jaabaaki, Pilaatu yami mo: "A nanataa no be tuumirta ma?"

Esaaya 53:9 "Be mbaadi yanaande makko e bon'be e aldu'be e maayde makko, hay so tawii o wadaani bonannde, fenaande alaa e hunuko makko."

Matiyo 27:57-60 "Ndeen jamma, gorko aldu'go gooto ari ummoriido Arimateya, ina wiyee Yuusuf, o wonti almuudo lisaa, o yahi to Pilaatu, o naamndii banndu lisaa, Pilaatu yamiri dum o buuccii hayre mawnde e damal yanaande ndee, o yalti."

1. Alla fodani Abram wonde maa yim'be aduna fof ke'be barke e makko.
Goonga ___ Fenaande ___
2. Sabu bonannde, Alla
 - a. ___ itti Aadama e Hawaa e aljanna mum en
 - b. ___ halki yimbe fof so wonaa Nuuhu e besngu mum e ndiyam
 - c. ___ Halkaama e yiite Sodoma

- d. ___ wonaa bonannde wonnoo
3. Golle tuugiide e miijo am wonaa goonga ina ngaddana buubri cadeele.
Goonga ___ Fenaande ___
4. Alkawal ngal Alla hokki e Muusaa ngal hokkii yaafuya bakkatuuji
Goonga ___ Fenaande ___
5. Annabaaku dow Almasiihu meedaa timmugo.
Goonga ___ Fenaande ___

Faandaare 3.

Almasiihu – Fodoore Allah.

Gila Aadama e Hawaa mbaadi bakkaat, d̄um addani be dogde e jokkondiral timmungal hakkunde mabbe e Alla, ned̄do ina haani jokkondirde e Alla. O haani looteede bakkatuuji makko, aybe makko ittane. E wakkati timmudo tan e kuugal Ruuhu Ceniido, Allah laati banndu ngam joodaago nder yimbe. Ruuhu Ceniido wadi kaayee fi ngam hokkude Mariyam reedu tawa o jokkondirtaa e gorko. Malaa'ikaajo Jibriil anndini Mariyam nden baawo man malaa'ikaajo anndini Yuusuf no Allah huutiniirta be ngam waddugo Almasiihu, mo Allah subi, dow lesdi ngam hisnugo yimbe diga hakkeoji mabbe. Kambe d̄ido fof be njabii wonde maccube Alla tawa be yeewaani no yimbe madata e mabbe e bid̄do mabbe lisaa walla ko be mbiyata e mabbe. Be njidi tan ko dooftaade Alla huutoraade be.

“E fuddoode, konngol ngol ina wonnoo, konngol ngol ina wondi e Alla, konngol ngol wonnoo ko Alla. O wonnoo ko e Alla gila e fuddoode. Ko e makko huunde fof tagaa, hay huunde alaa ko tagaa so wonaa kanko. Nguurndam ina woodi e makko, nguurndam dam woni annoore yimbe. O arii ngam seedaade ko fayti e annoore nde, mbele e makko wonaano annoore ndee, o arii tan ko seedaade annoore ndee min nji’ii teddungal makko, teddungal Gooto tan, ummoriido e Baaba, keewdo moyyere e goonga.”(Yuhanna 1:1-10, 14).

Yuhanna waaji lootgol ngam tuubugo nden wi’i Yahuuda fuu wari haa Yuhanna ngam lootugo. (lootgol, konngol Gerek firti ko buubde). “Wobbe Farisa’en nelaabe be yami mo, be yami mo: “Ko wadi ada loota yimbe, to a wonaa Almasiihu, a wonaa Iliyaasa, a wonaa Annabi?” Yuhanna jaabi: ‘Mi lootii ndiyam, ammaa hakkunde moodon don dari goddo mo on anndaa.

“Yeesu wari diga Galili haa maayo Urdun ngam Yahaaya loota mo. Ammaa Yuhanna yidi hadugo mo, o wi’i: “Mi don mari haaje lootugo bee maada, a don wara haa am?” lisaa jaabii, “Yoo d̄um won jooni; ina haani mbaaden d̄um ngam timminde peewal fof.’ Ndeen Yahanna jabi.” Ndeen lisaa

lootaama, o ummii e ndiyam doon e doon, asamaan oo udditii, o yi'i Ruuhu Alla ina jippoo e dow makko, ina jippoo e dow makko, ina jippoo e dow makko.(Matiyo 3:13-17).

Ngewtugo:Duum tabitini ko Yuhanna haali ko adii nde lisa arata ngam looteede“Ndaaree, Jawgel Alla, momtata hakke aduna oo!”

Caggal nde o lootaama “lisa, keewdo Ruuhu Ceniido, Ruuhu ardi dum haa nder jeereende, Ibiliisa jarribi mo balde cappande tati, o nyaamaay koodume nder balde de’e, haa balde de’e timmi, o donno weelo.” (Luuka 4:1-2) Ndeen Ibliis jarribii mo e kala ko woni no en jarribii nii:

- Yidde ñaamde – yidde banndu, .
- Yidde laamu – mawnikinaare nguurndam, .
- Yidde gede – yidde gite.

lisa fotndi e kala cafeelee e jarribooji tawa o jabaani wiyde “ina winndaa.” Ibliis noon yahi haa waktu burdo moyyude.

lisa ummii nokku do o jarribaama doo, o “horti Galili e baawde Ruuhu, kabaaru makko saaktii e nder ladde ndee fof, o jannginii e nder cuudi mabbe, yimbe fof ina njetta mo, o yahi Naasaret, do o mawni doo, ñalnde siwtorde o naati e nder cuudi juulirde, o naati e nder cuudi dewal Esaaya rokkaama mo, o udditi nde, o tawi nokku do winndaa doo.

'Ruuhu Jawmiraawo don dow am, ngam o subi yam ngam mi waajana miskinbe Kabaaru beldum. O neli yam ngam anndinaago ndimu haa kabbaabe e gite wumbe, ngam yoobugo tooñoobe, ngam anndinaago hitaande mo'ere Jawmiraawo.'

'Ndeen o buuccii deftere nde, o rokki nde golloowo oo, o joocfii. Gite yimbe fuu nder suudu dewal don ndari dow maako, o fudfi wi'ugo be: “Hande, Binndi di'i timmi haa nande mon.” Fof ina haala mo, ina haawnii e konngudi beldi di o yaltini e hunuko makko. -Mbele wonaa Gicfco Yuusuf? be naamndii. ... (O jokki e haalde e mabbe kadi) yimbe wonbe e jumaa oo fof tikkii nde nani dum. Be ummi, be ndiiwi mo wuro, be njahdi e makko haa dow tulde nde wuro ngoo mahi dow mum, ngam be mberla mo dow haayre. Kono o rewi e jamaanu nguu, o jokki laawol makko.’”(Luuka 4:14-22, 29-30).

Caggal yeewtere juutnde e debbo Samariyanke gardo yettude ndiyam to bunndu Yaakuuba, debbo oo wiyi lisa “mido anndi Almasiihu” (ina wiyee Almasiihu) “ina wara. So o arii, o faamnan en huunde fof.” Ndeen lisa holliti, “Ko miin woni kaalowo e maa oo.”(Yuuhanna 4:7-26).

E sahaa mo haani, lisa fucfco hollirde yimbe fof wonde ko kanko woni Alla garcfo e dow leydi ngam wuurdude e yimbe wontude sadak timmucfo ngam bakkatuuji necfco. O wadi dum ko e nguurndam timmudam dam o wuuri, e kaawisaaji di o wadi e yeeso jamaanu mawngu.

lisa hebaani hay janngirde wootere e nder duɗe rabbinaajo. Kono yimɓe ina nganndi o haali ko e dow yamiroore, wonaa no ardiibe diineeji goɗɗi nih ; rabbi'en, liman'en, Farisa'en e Binndi'en. E beedoo “janngube” lisa hollitii no feewi e haalaaji mum ina noddira be naafigeeji, e ardotoobe wumbe no berde mabbe, hakkillaaji mabbe, e jikkuuji mabbe nii, ina mawni, ina mawni, ina njidi, ina njidi dartaade hay huunde ngam jogaade nokku mum en e nder renndo. Be mbiyata hay kaawisaaji makko keewdi dii ko Iblis buri rokkude teddungal Alla.

Wadi sahaa gooto O dartinii yanaande ngam wuurtinde biɗɗo gooto debbo jom suudu. O sellini yimɓe wumɓe walla ɓuuɓɓe nguurndam mumen fof, cfe wuro ngoo fof anndi. E joofnirde, o yahi to yanaande, o udditi yanaande ndee, o wuurtini banndu nduu ina buubtoo. Dee ɗoo haalaaji e kaawisaaji fof kollirii yimbe nuundube e laabtube wonde lisa ko Bii Alla. Be ngoondini.

“Ko woni gila fuddam, Almasiihu, mo min nani, mo min nji'i e gite amen, mo min ndaari, mo juude amen memi – dum min mbaari on dow konngol nguurndam.(1 Yuhanna 1:1-2).

Ko e Almasiihu min ɓeydi ɓamtaade e Allasabu “lisa jaabii: “Ko miin woni laawol ngol, ko miin woni goonga e nguurndam, hay gooto arataa e Baaba so wonaa e am” (Yuuhanna 14:6).

Ko cfuum wacfi, Almasiihu ina foti wonde Kabaaru Lobbo.

Ko adii nde kabaaru “Kabaaru Beldo” oo hebata, ko yaafuya bakkatuuji ina haani. lisa, guurɗo nguurndam mo alaa bakkaat, maa rokku nguurndam mum e dow weltaare no “sadak yiyam” ɗabbiri nii. Ko cfuum wacfi, Kabaaru belcfo lisa ina rokka necfcfo suɓaade jaɓde walla salaade yaafuya e kisnugol Alla.

“Nde o timmini juulde, Yeesu ummi bee pukara'en maako, o tacci maayo Kidron, haa sera maayo, woodi ngesa oliif, kanko e pukara'en maako nasti nder maajum. Jooni Yahuuda, janfotoodo mo, anndi nokkuure man, ngam Yeesu heewnoo hawtugo ton bee almubbe maako Mawbe liman'en e Farisa'en donno jogi lampaaji e fitirlaaji e balmi, Yeesu anndi ko woni dow maako fuu, o yalti, o yami be: 'Moy on njidi?' 'lisa Nasaratu,' be njaabii. 'Ko miin' Yeesu wi'i. ... Nden sooje'en bee hooreejo mabbe e ardiibe Yahuudu'en be nanngi mo, be ngaddi mo arandeere haa Annas, mo woni hooreejo liman'en lesdi maako nder hitaande man jannginginde.'Micfo haali e aduna oo fof, mi jannginii e nder cuucfi dewal walla e nder suudu dewal, mi wi'aani hay huunde e nder sirlu. Nde lisa wi'i cfuum, gooto e mawɓe ɓee sara makko fiyi mo e yeeso, o wi'i: “Mbele ko nii njaaboto-cfaa hooreejo almudɓe oo?” o naamndii, so mi haali ko boni, lisa jaabii, seedto ko boni Kono so tawii mi haali goonga, hol ko wadi a fiyi mi? Ndeen Annas neli mo, haa jooni o habbaama, to Kayfa, hooreejo liman'en ... Nden Yahuudu'en don yama Yeesu diga Kayfa haa suudu laamiido Room ... Nden Pilaatu hooti nder suudu, o noddii Yeesu, o yami mo: “Aan woni laamiido Yahuudu'en?” ... 'Mbele ko miijo maa tan' lisa naamndii, 'walla ko wocfɓe kaaldi e maa ko fayti e am?’ -Ko mi Yahuuda? Pilaatu jaabi: “Ko yimbe maa e mawbe almubbe maa ndokki ma e juude am?” Yeesu wi'i: Laamu am walaa nder duniyaaru ndu'u, maccube am donno haba ngam hadugo

Yahuudu'en nanngugo am. -Aan ko a laamcfo, ndeen noon! Pilaatu wiyi: "Ada haali goonga, ko dum wadi mi jibinaa, ko dum wadi mi ari e aduna, ngam seedtaade goonga, kala mo woni e banngge goonga ina hedoo mi."(Yuuhanna 18:1-5, 12-13, 19-24, 28, 33-37).

Pilaatu wurti fahin haa Yahuudu'en, o wi'i: "Mi yi'aay aybe dow maako. ... On ngidi mi yoppa 'laamiido Yahuudu'en'? ... Ndeen Pilaatu yetti lisaa, yamiri yo be piy mo, be mbaɗi dum e hoore makko. (Yuuhanna 18:38-19:2).

Miijo mooftudo oo:Pewjande ngam fiyde (fiyde) dee mbadaama nde Kasdiijo oo boornaa comci mum, juude mum kabbaa e posto dow hoore mum. Sikke alaa, Roomnaabe mbaɗatnoo ko etaade rewde sariya yahuud en e ndee doo haala, kono yahuud en ina njoginoo sariya booydo hadoowo ko buri capande tati fiyde. Joofnirde Miijo.

"Haa ragare, Pilaatu hokki mo haa mabbe ngam be mbari mo dow leggal bardugal. Nden sooje'en donno hoosa leggal bardugal maako, o yahi haa nokkuure nde be mbari mo dow leggal bardugal janngu: LIISAA NASARETOO, Yahuudu'en duudbe don jannga maande nde'e, ngam nokkuure nde Yeesu waraa dow leggal bardugal, nden maande man winndaama nder demngal Aram, Latin, e demngal Gerek'en e Yahuuda'en." Pilaatu jaabii: "Ko mbinndu mi koo, mi winndii."(Yuuhanna 19:16-22).

"Gila waktu jeegom haa waktu jeenay ni66ere yani e leydi ndii fof, hedde waktu jeenay, lisaa wulli e daande mawnde, wi'i: "Eloi, Eloi, lama sabaktani?" - dum firata ko Alla am, Alla am, hol ko wadi ada woppi kam? ... Nde lisa wulli kadi e daande mawnde, o woppi ruuhu makko. E oon sahaa, rido suudu dewal nduu feccii e didi gila dow haa les Ndeen hooreejo soojeejo oo e wondube e mum bee nji'i yerbo leydi ngoo e ko wadi koo fof, be kulbinii, be mbi'i: "Sikke alaa, ko kanko woni Bii Alla!"(Matiyo 27:45-46, 50-54).

Miijo mooftudo oo:Yuhanna beydi heen "Caggal duum, nde o anndi ko woni fof timmi, ngam Binndi dii timma, lisaa wiyi: "Mido nɗɗi." Kosam dam ina woodi doon, be njuppi heen buubri, be mbaɗi buubri ndii e dow nɗoral lekki isop, be yetti ndi haa e hunuko lisaa, nde o hebi njaram dam, lisaa wiyi: "Dum timmii." Ndeen o sujji hoore makko, o woppi ruuhu makko." (Yuuhanna 19:28-30). Joofnirde Miijo.

Miijo mooftudo:Rido seerndi nokkuure ceniinde e nokkuure ceniinde --to Allah woni ko adii nde Baabilon nanngata-- don yakka diga dow haa les ngam hokkugo Yahuudu fuu yi'ugo e hebugo laawol nastugo nokkuure ceniinde. Ina teskaa wonde rido ngoo yettiraa gila dow ina hollita wonde neddo wadaani dum. Joofnirde Miijo.

Miijo mooftudo oo:"*Ammaa jooni nder Almasiihu Yeesu, on fuu, on fuu on laataaki Yahuudu'en, on donno wodda bee yiyam Almasiihu, ngam kanko woni jam men, o wadi di didi gootel, o halki dabareeji, mahol senndindirki konuuji, o itti nder banndu maako Tawreeta bee umrooje maako e umrooje maako.*"(Efesu'en 2:13-15). Joofnirde Miijo

“Ngam Yahuudu'en yidaa balli don hedda dow leggal bardugal wakkati siwtaare, be don yama Pilaatu ngam o ta'a kosde maako, be jippina balli din. Nden sooje'en ngari, be ta'a kosde neddo arandeejo mo be pi'i bee Yeesu, nden be tawi ko o aldi, be ngari haa Yeesu koyde. E nder heen, gooto e soldateebe bee buuccii bannge lisaa e laana, addi buu6ol buu6ol buu6ol e ndiyam buubto,' bana no deftere wodnde wi'i: “Be ndaaran mo be pi'i.” (Yuuhanna 19:31-37).

“Caggal duum, Yuusuf mo Arimateya naamndii Pilaatu banndu lisaa. Jooni noon Yuusuf ko almuudo lisaa, kono e nder sirlu sabu o hulii Yahuuda en. E dow yamiroore Pilaatu, o ari o yetti banndu nduu pounds cappande jeedidi e joyi. Be dido fof be mberli dum, e limce limce dayi.” (Yuuhanna 19:38-42; Matiyo 27:60).

“Nde nyalawma siwtaare timmi, Mariyam Magadala, Mariyam yumma Yaakuuba e Salome coodi uurdi ngam yahugo uddugo banndu Yeesu, nyalde arandeere nder asawere, baawo naange fudi, be don yaha haa yanaande, be don yama ko'e mabbe: 'Moy don yakka hayre haa dammugal yanaande?' Kono nde 6e ndaari dow, 6e nji'i hayre nde ina mawni no feewi, 6e nji'i suka gorko gooto boornii wutte daneejo ina jooofii bannge nyaamo, o wi'i: ‘On nji’ii nokku mo o ummitinaa oo Be ndarni mo, njahee mbi'on taalibaabe makko e Piyeer: O ardii on haa Galili. Rewbe bee ina njirloo, ina mbeltii, ina ndoga, be kaalaani hay gooto hay huunde, sabu be kulii.’ (Marku 16:1-8) .

Miijo mooftudo oo: Matiyo hollitii wonde yerbo leydi ina tiidi, sabu maleykaajo Joomiraawo jippii e asamaan, yahi to yanaande, ruttitii hayre ndee, joodii dow mayre. (Matiyo 28:3). Joofnirde Miijo.

“Kono Mariyam ina darii e yaasi yanaande ina woya, ina woya, o ruttii o ndaari nder yanaande, o tawi maleykaaji didi ina boornii comci daneegi ina njoodii do banndu lisaa woni doo, gooto ina woni e hoore mum, gooto ina woni e koyde mum. O wi'i: “Be nji'i joom am, mi anndaa to 6e mbacfi mo.” Ndeen o ruttitiima, o tawi lisaa ina darii, kono o anndaa ko lisaa, o wi'i: “Hol ko wadi ada woya?” O sikki ko kanko woni gardiido jarde oo, o wi'i: “Joom am, so tawii ko aan yetti mo, haalan am do mbaɗɗaa mo, mi heba mo.” lisa wi'i mo: “Mariyam.” O wi'i haa maako, o wulli bee demngal Aram: “Rabbuni!” maanaa Jannginoowo). lisa wi'i: 'Taa nanngu am, ngam mi hootaaki haa jooni haa Baaba am. Mariyam Magadala yahi haa pukara'en bee kabaaru: 'Mi yi'i Joomiraawo!' O haalani be, ko kanko wi'i dum.” (Yuuhanna 20:11-18).

“Nde jamma nyalaade arandeere nder asaweere nden, nde almuube donno kawti, dammude don mabbiti ngam kulol Yahuudu'en, Yeesu wari, dari haa hakkunde mabbe, wi'i: “Jam wooda bee mon!” Caggal nde o wi'i cfum, o holli 6e juucfe makko e bannge makko, almu66e 6ee mbeltiima no feewi nde 6e nji'i Joomiraacfo oo, o wi'i: “Jam won e mon, hono no Baaba neliri kam nii.” Ndeen o fuftii dow mabbe, o wi'i: “Jabbodee Ruuhu Ceniido, to on njaafaama hakkeegi maako, di yaafataa.” (Yuuhanna 20:19-23).

Almasiihu, “Bii Allah guurdo” (Matiyo 16:15, 16) wi’i almuɓɓe maako, o tagi moftorde “yimbe noddaabe” (ekkesiya) nde Allah wadata nder Laamu ngu warata bee bawde wakkati yonki yoga e yimbe jooni.

O buri laabtude e sahaa mo Laamu makko warata nde “o wi’i be: “Mido wi’a on goonga, won e dariibe doo bee, maayataa ko adii nde be nji’ata Laamu Alla ina ara e doole” (Marku 9:1).

Miijo mooftudo oo: Ko cfuum wacfi, en njiyii Almasiihu ina ɓeyda ekkol mum e nder nguurndam yoga e nanɓe mum. Joofnirde Miijo.

Caggal nde lisa wi’i Yahuuda wonde o janfotoo mo, o wi’i: “Ko on ngoni daraniibe mi e nder jarribooji am, mido rokka on laamu no Baaba am rokkiri mi nii, mbele on ñaama, on njaroo e dow taabal am e nder laamu am, on njooda e jappeere laamu, on ñaawee leyyi sappo e didi Isra’iila” (Luk.3-2).

Ngewtugo: Wobbe nuddini nulaabe don nastina nder ekklessiya Almasiihu haa wakkati man bana o toɗɗini be Laamu maako.

No o woniri e hootde to Alla, Baaba, "lisa ari e maɓɓe, o wi'i: 'Baawcfe fof e dow asamaan e dow leydi ndokkaama mi. Ko cfuum wacfi, njahee, mbacfcfaa lenyi fof almudɓe am, lootton ɓe e innde Baaba e ɓicfcfo e Ruuhu Ceniicfo, e jannginge ɓe kala ko njogiimi e am mi o Sudbe to." wakkati fuu, haa timmoode duuniyaaru.”(Matiyo 28:18-20).

“O wi'i be: “Njehee nder duniyaaru fuu, waajaago tagdi fuu Kabaruu Lobbo, mo nuddini, mo lootaama, hisnan, ammaa mo nuddinaay, kiita.”(Marka 16:15-17).

“E nder deftere am arandeere, Teofilus, mi winndi dow ko Yeesu fuddi wadugo e janngingo haa nyalaade nde o hoosi haa asama, baawo o hokki umrooje bee Ruuhu Ceniido haa nulaabe be o subu Wakkati feere, wakkati o donno nyaama bee mabbe, o hokki be umroore nde'e: “Taa wurtugo Urusaliima, ammaa on dabbita dokkal ngal Baaba fodani am, ngal on nani mi don wolwa dow maajum. Ndeen, nde be kawri, be naamndii mo: “Joom am, mbele e oo sahaa ada jogori artirde laamu Isra’iila?”

“O wi'i be: “Naa on annda wakkatiiji malla nyalde de Baaba hokki bee bawde maako, ammaa on keban bawde to Ruuhu Ceniido wari dow mon, on laatoto seedaaku am haa Urusaliima, haa lesdi Yahuuda fuu, haa lesdi Samariya fuu, haa haa keerol duniyaaru fuu.” Caggal nde o wi’i dum, o yettaa dow gite mabbe, ruulde suudi mo gite mabbe.”

“Be donno ndaara dow asamaan, wakkati o donno yaha, nden worbe dido boorniibe comci daneeji ndari haa sera mabbe, be mbi'i: “Ko wadi on don ndari do don ndaara asamaan? Ndeen be ngartii Urusaliima gila e tufnde wiyeteende Jaytun, ñalnde aset nde be njottii, be njahi dow suudu ndu be ngonnoo nduu e nder duwaawu, wondude e rewbe e Mariyam yumma lisa e banndiraabe makko.”(Kuude Nelaabe 1:1-14).

Miijo mooftudo oo: Ko adii fof caggal bakkaat Aadama e Hawaa, necfco ina jogori he6de laawol udditaangol ngam 6e 6eyda 6amtaare e Alla. Joofnirde Miijo.

Hay so tawii ko e nder deftere nde lisaa feeñnini, ina woodi hujjaaji keewdi kollitooji wonde lisaa ko nedfo daartol, no deftere nde holliri mo nii. Dee binndande yaajde de daartiyankoobe booybe mbinndi ina kollita ko Biibal ngal haali e makko, kadi ko de binndande Edward C. Wharton e nder deftere mum "Chrétienté: un cas clair de l'histoire."

Thallus, daartoowo jibinaado to Samariya, hodnoodo e golloowo to Rome hedde hitaande 52 caggal iisa, ko Julius Africanus, daartoowo sahaa Kerecee'en e darorde teeminande didmere, yetti konngol mum. "Thallus, e nder deftere tatabere daartol mum, ina fammina woddude ndee niɓbere ko buubol naange. " Africanus hollitii jaabawol mum e ciimtol ngol, o wiya wonde buubol naange waawaa wafde e nder lewru timmundu, hono no wadirnoo nde lisaa maayi e sahaa juulde Paska. Doole tuugnorgal Tallus ko wonde ngonka maayde lisaa ina anndaa, ina yeewtee e nder wuro laamfo gila e cakkital teeminande adande. Goonga leggal bardugal lisaa ina foti wonde ko anndaa no feewi e oon sahaa, haa ko gooncfi6e hono Tallus cikki ina haani faamninde haala ni66ere ndee ko huunde nde alaa ko woni e mum. ... Ko buri haawnaade heen, ko darnde Thallus wayliima wonti seedejeji daartol mawdi wonande lisaa e koolkisagol daartol Marku e niɓbere e maayde makko ngol wiya "E waktu jeegom niɓbere ari e leydi ndii fof haa waktu jeenay." (Marka 15:33).

Mara bar-Serapiyon

Binndol gootol e nder suudu defte Angalteer ina reeni binndol bataake mo Siriyanke gooto ina wiyee Mara Bar-Serapion neldi biyiiko, do o haali e lisaa, kadi laamfo hakkille oo maayaani e moyyere; o wuuri ko e janggingol ngol o rokki ngol.

Korneliyus Tasitus

Daartol Roomnaajo gooto guurfo ko ina wona hitaande 50 haa 100 caggal lisaa winndi ko fayti e yiite Nero. "Ko dum wadi, ngam ittude ciimtol ngol, Nero fawi aybe mum, o wadi torlaaji burfi laabfude e dow dental ngal be njidfaa sabu bonanndeeji mabbe, be yimbe bee mbiyata ko Kerecee'en. Christus, mo innde ndee ummorii, hebi ñaawoore mawnde e laamu Picurantius, gooto e juude men prola."

Piliniyus Sekundus

Guverneer Room gooto e hitaande 112 caggal lisaa winndi laamcfo Trajan "Be (Kerecee'en) ina ngondi e aada hawrude e nyalawma gooto ko adii nde lewru ina 6eydoo, nde 6e njimi jimcfe ngam Almasiihu no Alla nii, 6e ka66i koye ma66e e hunnde mawnde 6e 6eydaani hay huunde e golle boncfe ... caggal cfuum ko aada ma66e ngam seerndude food e again of meta sifaa

gaadoraado."

Sewtoniyus

Anndufo e golloowo suudu laamfo e laamu Hadrian winndi ko ina wona hitaande 120 caggal lisaa e nder nguurndam Claudius. "No Yahuudu'en donno wada jibri wakkati fuu dow yamol Kirista, Kilodiyus riwi be diga Roma

Josephus ko daartoowo Roman-Yahuuda mo teeminande adannde, jibinaa ko to Yerusalaam—ndeen jeyaa ko e leydi Yahuuda Roma—e hitaande 33 caggal lisaa. "E nder wakkati man, Yeesu ummi, gorko ganndo, to en don nodda mo neddo; ngam o wadata kuude kaayeeffije, janninoowo yimbe jabbotoobe goonga bee welwelo. O hebi Yahuudu'en duudbe e Gerek'en duudbe. Oo gorko woni Almasiihu. Nde Pilaatu donno yama mo dow leggal bardugal hoto woppu sabu o feeñii e mabbe ñalnde tatabere ndee ina wuuri kadi, hono no annabaabe bee kaaliri dum nii, kadi haa jooni leñol Kerecee'en, ngol inniri dum nii, maayaani tawo.

Ko doo doo haala FF Bruce ciimtata dum no feewi. "Ko godfum waawi mijaade e seedeeji ummoraade e winndoobe yahuud en e leyyi godfi...dum ko famdi fof ina tabitina, wonande been saliiibe seedaade binndi Kerecee'en, sifaa daartol lisaa e hoore mum. Won e winndoobe ina mbaawi fiyde e fanniyankaagal 'Christ-myth evidence,' kono be madataa dum Almasiihu ko huunde laabtunde (ko laabti e hoore mum) wonande daartoowo mo alaa ko woni e mum so wonaa taariindi Julius Caesar, wonaa daartoobe saaktata miijoji 'taali Almasiihu'."

Ragare

lisaa Nasaratu ko Sirru Alla. Caggal jarribooji lisaa di Seydaane, oon maleyka murtudo, lisaa fuddii waajaade kongol mum yaafuya e kisndam. Caggal sadaka lisaa (leggal bardugal), ummital makko, e yahdu makko e dow asamaan, nulal makko jowitiingal e jam fuddii waajaade e sakkaneede yimbe fof. Kala mo wadi nuddinki maako, hoolaare maako, e dwtanaago maako dow maako, o don jokki bee Tagdo maako, o don wada nder banndu Almasiihu, ekklessiya maako.

1. Nde lisaa lootaa (lootaa) e juude Yuhanna
 - a. ___ Asamaan udditaama.
 - b. ___ Ruuhu Alla jippii e makko.
 - c. ___ Daande wi'i, "ko oo woni Bidfo am gido, mo weltinirmi."
 - d. ___ Ko limtaa dow koo fof
 - e. ___ Alaa ko wadi, O buubtii tan

2. Iblis jarribii lisaa e yidde mum...
 - a. ___ Nyamdu
 - b. ___ Sembe
 - c. ___ Gede jawdi

3. Iisaa wi'i debbo Samariyanke oo wonde ko kanko woni Almasiihu
Goonga ___ Fenaande ___
4. Ko e Almasiihu neddo jokkondirta e Alla.
Goonga ___ Fenaande ___
5. Hol ko wadi e sahaa nde Iisaa nanngaa e nyaaweede?
 - a. ___ naamnaama ko fayti e janngirde makko
 - b. ___ fiyi e yeeso
 - c. ___ hokkaama Pilaatu ngam nyaaweede
 - d. ___ tawaama alaa ko o wadi
 - e. ___ fiyraama
 - f. ___ ina joginoo kudol yiye ina wadee e hoore makko
 - g. ___ ko Pilaatu bayyini "Laamdo so Yahuuda'en"
 - h. ___ Ko limtaa dow koo fof